

คู่มือ

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พฤษภาคม 2559

คำนำ

“คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21” จัดทำขึ้นโดยสังเคราะห์ข้อมูลจากการที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ ศุภวิทิตพัฒนา เข้ารับการอบรมเรื่อง “การทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประจำปีการศึกษา 2558” ในวันที่ 18 มีนาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็น “การทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21” กับ อาจารย์ ดร.ทักษ์ ทองภูเบศร์ และคณาจารย์คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559

คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร สำหรับการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์สำหรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ศุภวิทิตพัฒนา

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

พฤษภาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้	1
ระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21	4
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร	

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้

การทวนสอบหมายถึง การดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธี อาทิ การสอบ การสังเกต การตรวจสอบ การประเมินและการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่าสิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ซึ่งจะต้องดำเนินการที่ให้ความมั่นใจได้ว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งสถาบันฯ และมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาและของหลักสูตรนั้น

กลยุทธ์ที่ใช้โดยปกติทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบของนักศึกษาและงานที่รับมอบหมาย การให้ผู้เรียนประเมินตนเองเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การประเมินสาขาวิชาและหลักสูตรโดยบุคลากรภายนอก และการรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้บางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีความร่วมมือทางการศึกษา แต่จะมีกระบวนการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการจัดการและความมีประสิทธิภาพของการดำเนินการร่วมกัน อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชา ซึ่งแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา อาจารย์ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนทำการประเมินตนเอง (Self Assessment) ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ละประเด็นประเมินตนเองตามระดับการวัด (อาจใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) ซึ่งใน 5 ด้านที่กล่าวมาจะมีข้อย่อย เพื่อที่จะดูความรับผิดชอบของแต่ละรายวิชาว่าสอนไปแล้วทำให้ผู้เรียนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้านตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินทั้งนี้ ถ้าผลการประเมินที่ต่ำกว่าเกณฑ์ผู้สอนต้องกลับไปพิจารณาทบทวนการจัดการเรียนการสอน

ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงวิธีสอนหรือรูปแบบการสอน แล้วนำไปเขียนไว้ใน รายละเอียดของรายวิชา(มคอ.3) ของภาคการศึกษาต่อไป

ความสำคัญของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์เป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งในความรับผิดชอบของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพราะการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ของรายวิชาและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. ทราบระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่แต่ละรายวิชาได้รับ จากการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมจุดเด่นของผู้เรียนเพื่อพัฒนาตนเองต่อไป
2. ทราบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีกว่าเดิม
3. ทราบประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษา ผลจากการทวนสอบผลสัมฤทธิ์เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลและการประกันคุณภาพของหลักสูตร

ประเภทของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

1. **จำแนกตามระดับหน่วยงาน / บุคคลผู้รับผิดชอบ**
 - 1) การทวนสอบรายวิชา มุ่งเน้นประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละรายวิชา กระทำระหว่างและสิ้นสุดการเรียนการสอน
 - 2) การทวนสอบกลุ่มรายวิชา มุ่งเน้นประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่มรายวิชา เช่น การศึกษาทั่วไป วิชาเอกหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กระทำระหว่างและสิ้นสุดการเรียนการสอน
 - 3) การทวนสอบหลักสูตร มุ่งเน้นประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตร กระทำระหว่างและสิ้นสุดการเรียนการสอน
2. **จำแนกตามจุดมุ่งหมายและระยะเวลาดำเนินการ**
 - 1) การทวนสอบผลย่อย มุ่งเน้นติดตามความก้าวหน้าผลการเรียนรู้ของผู้เรียน กระทำระหว่างยังมีการเรียนการสอน / ยังไม่จบการศึกษา

- 2) การทวนสอบผลสรุป มุ่งเน้นประเมินสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน กระทำภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอน

แนวทางการทวนสอบผลย่อยระดับรายวิชา

1. ทวนสอบโดยให้ผู้เรียนประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา
2. ทวนสอบโดยให้คณะกรรมการประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือและวิธีการวัดประเมินให้เป็นไปตาม มคอ.3 ร่วมกับรายงานผลการดำเนินการตาม มคอ.5
3. ทวนสอบจากการพิจารณาจำนวนโครงการที่ผู้เรียนได้ทำร่วมกับอาจารย์หรือจำนวนรางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
4. ทวนสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้และคุณสมบัติอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. ทวนสอบโดยพิจารณาจากผลงานของผู้เรียนที่สามารถวัดประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม

วิธีที่นิยมใช้ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้

1. การให้คะแนนจากกระดาษคำตอบและชิ้นงาน
2. ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง
3. การทวนสอบจากคะแนนสอบ
4. การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาและบัณฑิต
5. การประเมินสาขาวิชาจากบุคคลภายนอก
6. การรายงานเกี่ยวกับคุณลักษณะ/ ทักษะของบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

ระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

“ระบบ” หมายถึง การดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบโดยขั้นตอนการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ โดยประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

“กลไก” หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากรและกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน ดังนั้น กลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ คู่มือแนวทางการปฏิบัติและเครื่องมือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

“ระบบและกลไก” หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบโดยบุคลากร คู่มือ แนวทางการปฏิบัติและเครื่องมือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์เป็นกลไกให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย

“ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

“ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ทักษะสำคัญที่มีความสำคัญมาก คือ

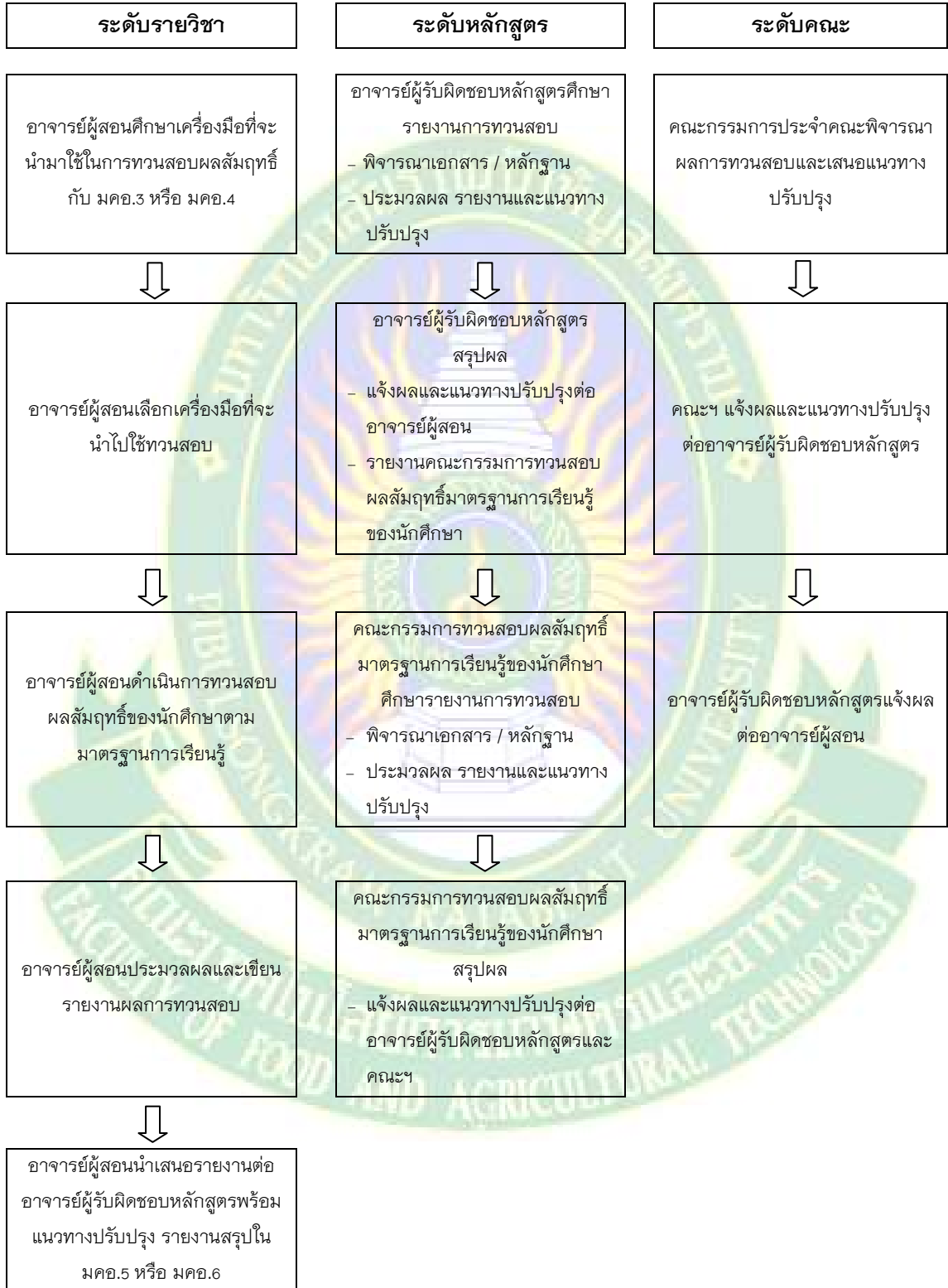
1. กลุ่มการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ได้แก่
 - 1) การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (critical thinking and problem solving)
 - 2) นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (innovation and creativity)
 - 3) การสื่อสารและความร่วมมือ (communication and collaboration)
2. กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (information, media and technology skills) ประกอบด้วย
 - 1) การรู้สารสนเทศ (information literacy)
 - 2) การรู้สื่อ (media literacy)

- 3) การรู้ ICT (ICT literacy)
3. กลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ (life and career skills) ประกอบด้วย
- 1) ความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่น (adaptability and flexibility)
 - 2) ความคิดริเริ่มและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (initiative and self-direction)
 - 3) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม (social and cross-cultural interaction)
 - 4) ความรับผิดชอบและความสามารถผลิตผลงาน (accountability and productivity)
 - 5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อสังคม (leadership and social responsibility)

“ระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ” หมายถึงขั้นตอนดำเนินการที่เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชาแต่ละวิชา เป็นหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและคณะ เป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ จึงมีการกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหารไว้ดังนี้

ระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ทักษ์ ทองภูเบศร์. 2559. เอกสารประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้: การทวนสอบผลสัมฤทธิ์
มาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)
สำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21. วันที่ 28 เมษายน 2559. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 2556. คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการ
เรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- องอาจ นัยพัฒน์. 2559. เอกสารประกอบการอบรม โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร
การทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประจำปีการศึกษา 2558 รุ่นที่ 2. วันที่ 18 มีนาคม 2559.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

